

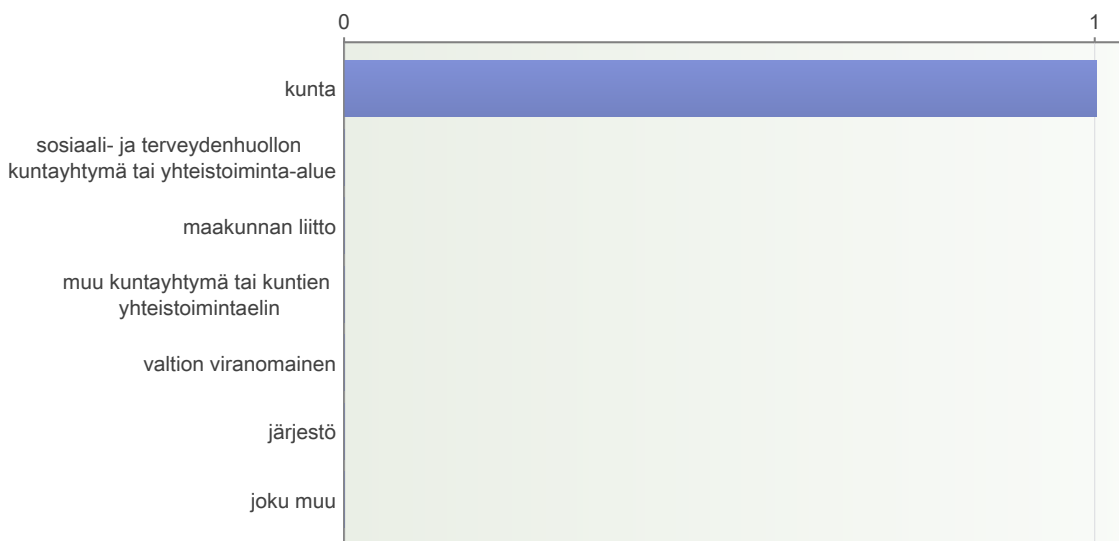
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Enonkosken kunta	Minna Pesonen	kari.kuuramaa@enonkoski.fi, 044 345 3012	31.10.2016	Kunnanvaltuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistukseen liittyvä sote-integraatio luo mahdollisuuksia väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Tämä vaatii vahvaa muutosjohtajuutta organisaatioissa, toimivaa tietojärjestelmää ja entistä parempaa viimeisimmän teknologian hyödyntämistä niin, että erityispalveluita voidaan tarjota myös niille maantieteellisille alueille, joissa palvelujen saatavuus on ollut ongelma.

Yhtiöittämisvelvoitteeseen liittyy riski, ettei integraatio toivotusti toteudu ja toisaalta voi syntyä ”kahden kerroksen” palveluorganisaatioita, jossa maakunnan palvelulaitos vastaa niiden alueiden palveluista, joissa ei synny aitoja markkinoita. Tällaisilla alueilla ei myöskään valinnan vapaus toimi, eikä synny toimivia työmarkkinoita osajien hakeutuessa houkuttelevien yksityisten palveluorganisaation palvelukseen.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Säästötavoitteen saavuttaminen on suurelta osin riippuvainen palveluintegraation toteutumisesta, toimivista asiakastietojärjestelmistä ja organisaatiomuutoksen onnistumisesta.

On myös syytä korostaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tärkeyttä. Kuntien ja maakuntien yhteistyön onnistuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä korostuu ja se on uudistuksessa huomioitava.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Ylin päätöksentekoeelin valitaan kansanvaltaisesti vaaleilla, joten tältä osin toteutuu.

Tässä muodostetaan kuitenkin kuntia isompia organisaatioita ja tätä taustaa vasten kansalaisten vaikutusmahdollisuus esimerkiksi palvelujen saantiin ja päätöksentekoon voi merkittävästikin kaventua. Toisaalta nykyteknologia (digitalisaatio) antaa mahdollisuuden lisätä vaikutuskanavia ja suoraa vaikuttamista.

Toisaalta osa maakuntien tehtävistä muodostuu esimerkiksi nykyisen valtion aluehallinnon tehtävistä ja tältä osin päätöksenteko siirtyy kansanvaltaisemman päätöksenteon piiriin.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

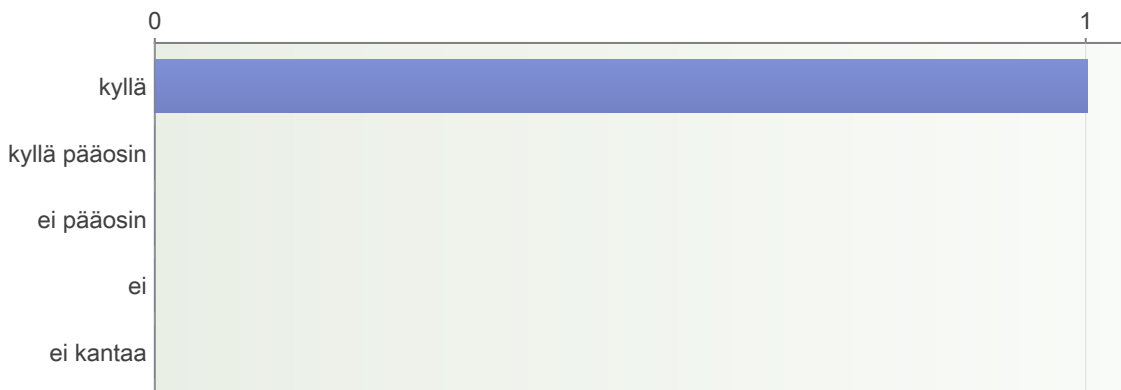
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

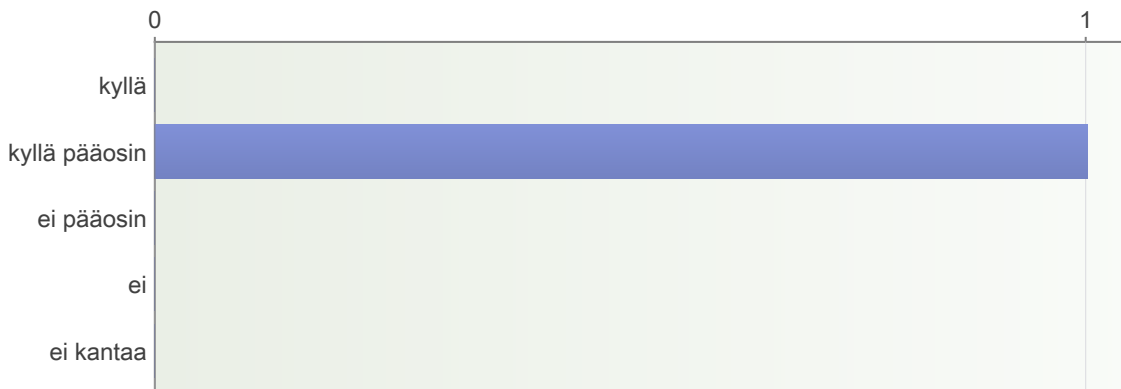

Avoimet vastaukset: kyllä

- Uudistuksella haetaan aluehallintouudistusta ja siinä mielessä tehtäväkokonaisuus on tarkoituksenmukainen.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Säädökset vastaavat pääosin kuntalain vastaavia säädöksiä ja antavat hyvää pohjaa osallistumisoikeuksille

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Vastaa hyvin pitkälle kunnallisen liikelaitoksen vastaavia säädöksiä.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

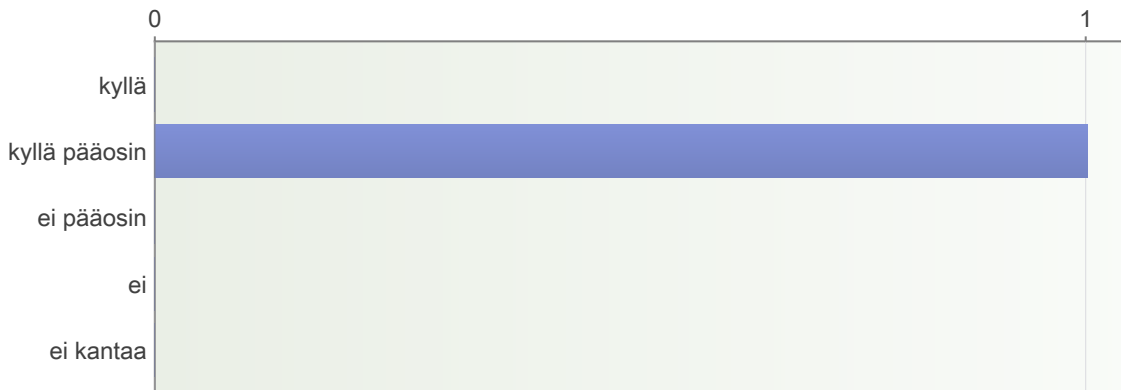
- valtionrahoituksen laskennalliset perusteet ovat hyvät.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

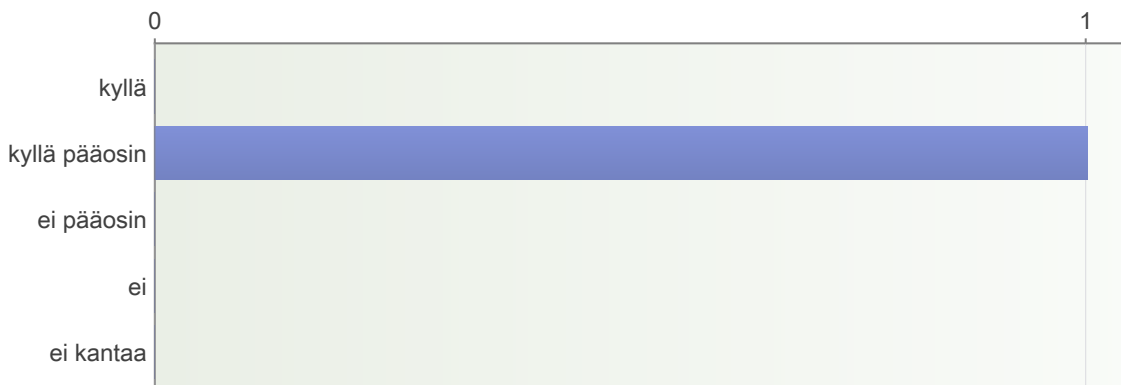

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lähipalvelujen tarkempi määrittely on kuitenkin yleisen hyväksyttävyyden näkökulmasta oleellista. Tämä koskettaa suurinta osaa Suomen maantieteellistä kokonaisuutta, jota leimaa pitkät etäisyydet, harva asutus ja palvelujen heikko saavutettavuus. Lähipalveluiden saatavuus ei ole ongelma kaupunkialueilla.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

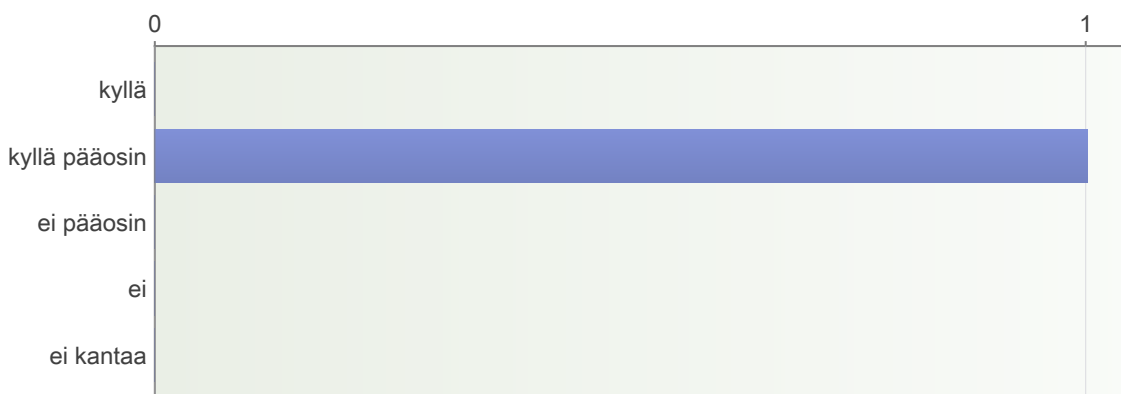

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- sopimuksen arviointi (asukkaiden palvelutarpeista ja palvelujen toteutumisesta) vuosittain on oltava ehdoton.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

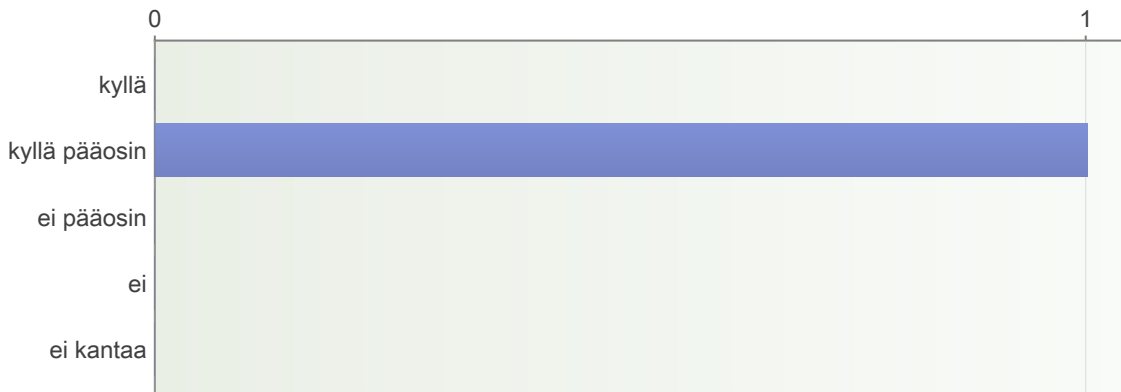

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- säännökset integraation toteuttamiseen ovat riittävät, mutta monituottajamalliin liittyy suuria riskejä tältä osin. Oleellista on kuinka ja millä toimenpiteillä integraatio varmistetaan ja mitä siitä seuraa, jos näin ei tapahdu. Integraation pitää olla koko uudistuksen tärkein tavoite, jolla varmistetaan sujuvat palveluketjut ja myös tavoiteltu taloudellinen tehokkuus.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

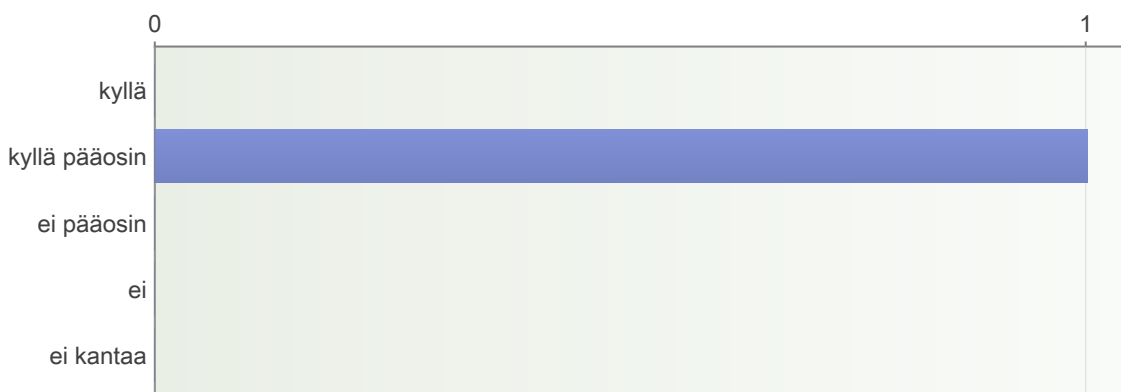

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- siirtymävaiheessa tarvitaan valtion ohjausta, herää kuitenkin kysymys, että huomioidaanko valtion laajassa ohjauksessa riittävästi maantieteellisesti ja rakenteellisesti erilaisia maakuntia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

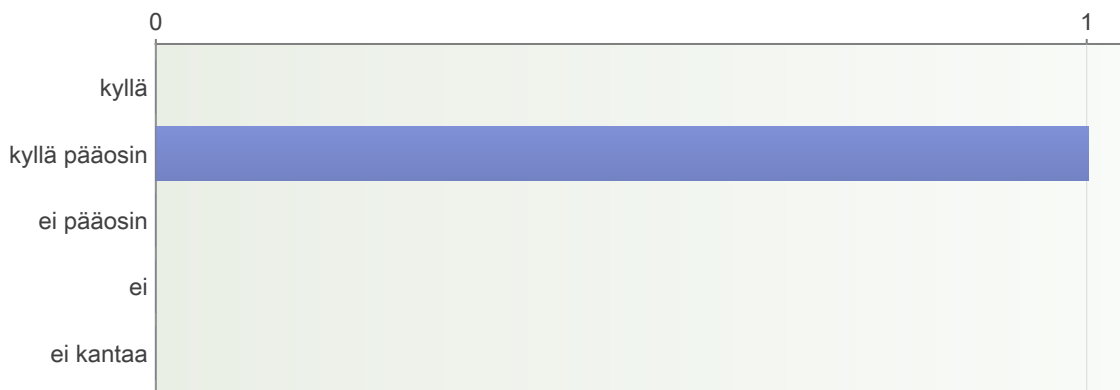

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- mutta kunnissa on kokeiltu keinotekoisia tilaaja-tuottaja -malleja ja niistä pääosin luovuttu. Malli voi kuitenkin toimia kuntia/kaupunkeja isommassa maakunnassa. Joka tapauksessa aitojen markkinoiden edistämiseksi tällainen järjestelmä on välttämätön.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- mutta erittäin todennäköisesti Suomeen muodostuu ”kahden kerroksen” sosiaali- ja terveydenhuollon markkinat, eli suuren volyymin kilpaillut, laadukkaat yksityiset palvelut ja syrjäseutujen kivuliaasti toimivat maakunnan oman palvelulaitoksen tuottamat palvelut.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksen mukaiseen uudistukseen liittyy kolme vaikeasti yhteensovittavaa kokonaisuutta. Nämä ovat palveluintegraatio, valinnanvapaus ja yhtiöittämisvelvoite. Palveluintegraatio, ja sen mukana toimivat, asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet, pitää olla koko uudistuksen keskiössä, eikä tuleva valinnanvapausmalli ja lakiesityksen yhtiöittämisvelvoite saa vaarantaa tätä. Palveluintegraatiossa onnistuminen on sekä asiakasnäkökulmasta, että talousnäkökulmasta välttämättömyys.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

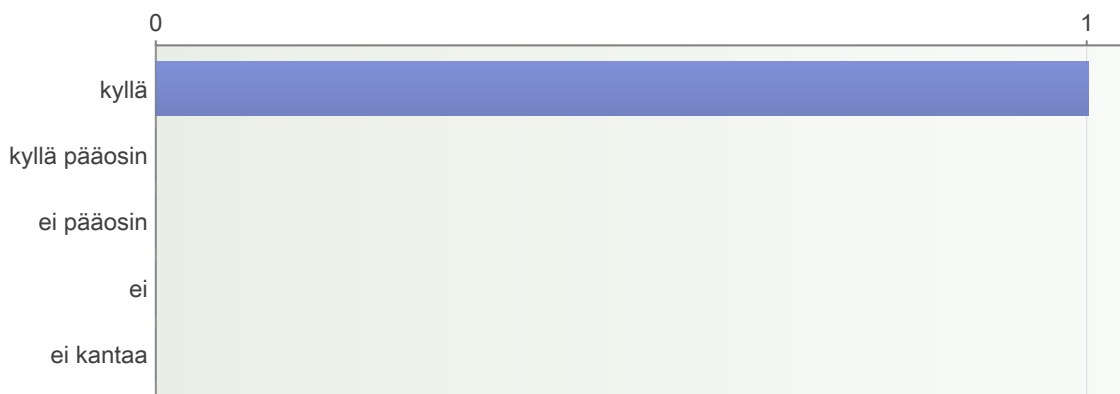
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

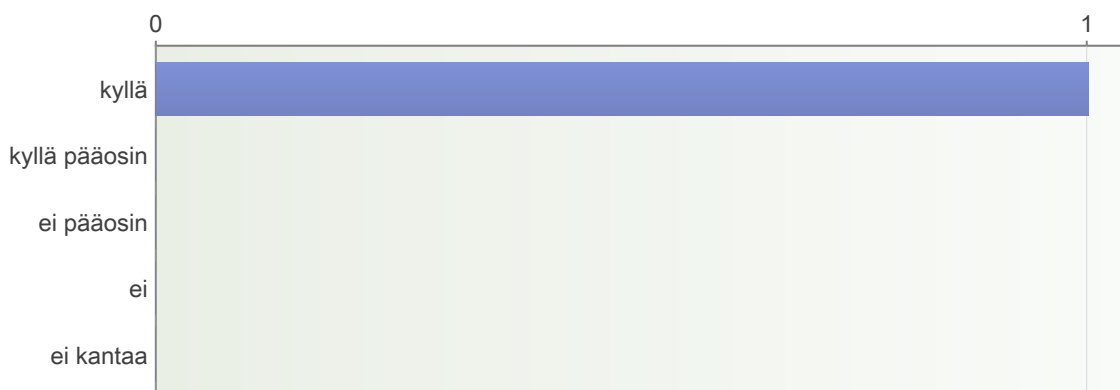
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettyä henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

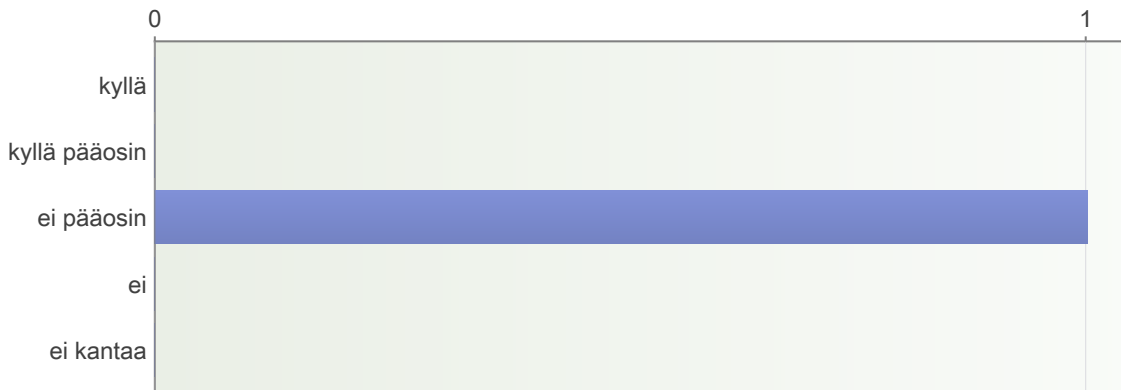
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- koska kuntien omistukseen saattaa jäädä paljon tyhjilleen jäävää kiinteistömassaa kuntien taloutta rasittamaan. Enonkosken kunta kannattaa Kuntaliiton esityksiä vuokra-ajan pidentämisestä viiteen vuoteen, sekä riskien hajauttamista, että maapohjien jäämistä kunnille ja vaihtoehtoisten ratkaisumallien kartoittamista.

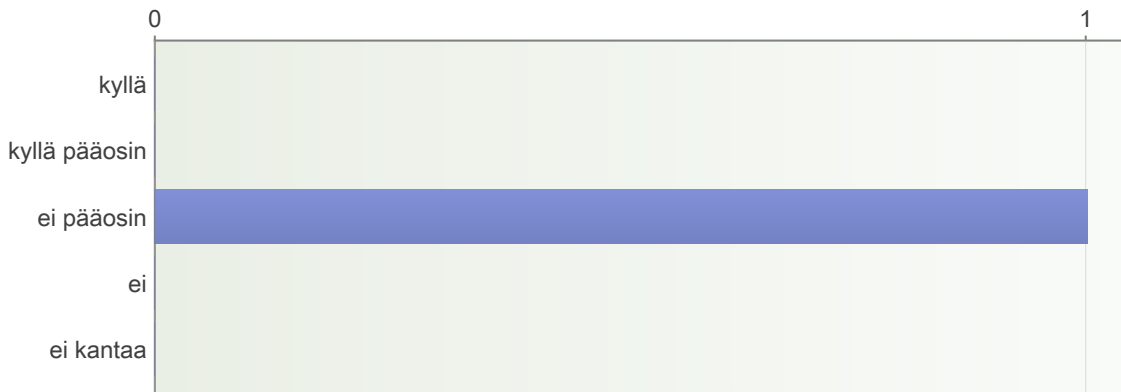
24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Erilaisia vaihtoehtoja pitää kartoittaa. Kiinteistöjen osalta yhtenä vaihtoehtona olisi Kuntaliiton esittämä kuntien ja maakuntien yhteinen kiinteistöyhtiö.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

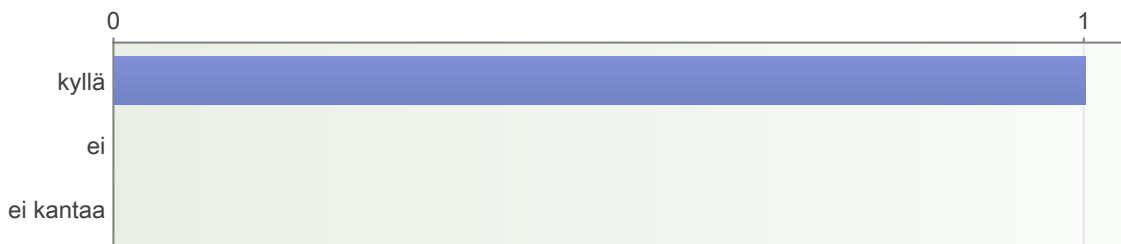

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- vaikka veronmaksajien yhdenvertaisen aseman ja kokonaisveroasteen näkökulmasta esitys on osittain perusteltua, se ei ole kuitenkaan riittävä perustelu rajoittaa kuntien oikeutta päättää veroprosentistaan ja täten mahdollisesti vaarantaa kuntien kykyä rahoittaa jäljelle jääviä palveluja.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

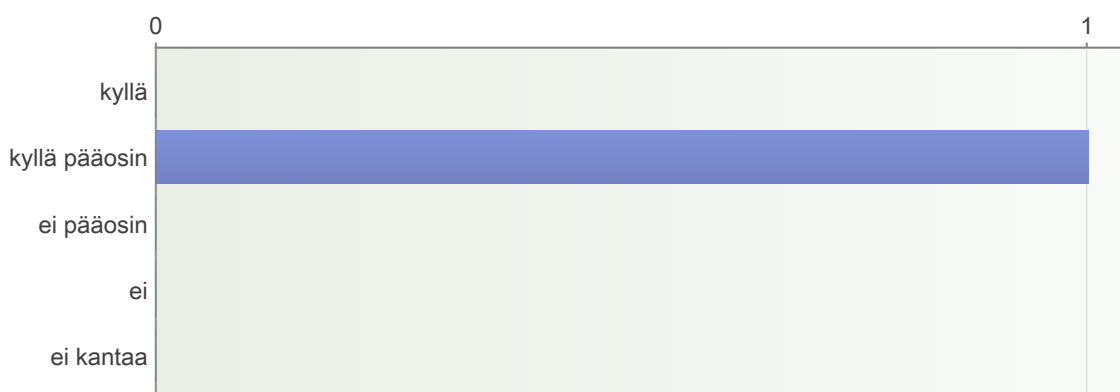
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- koska maakuntien valtionrahoituksen laskennalliset perusteet ovat hyväksyttäviä ja tarkoituksenmukaisia ja antanevat mahdollisuuden palvelujen rahoittamiseen.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

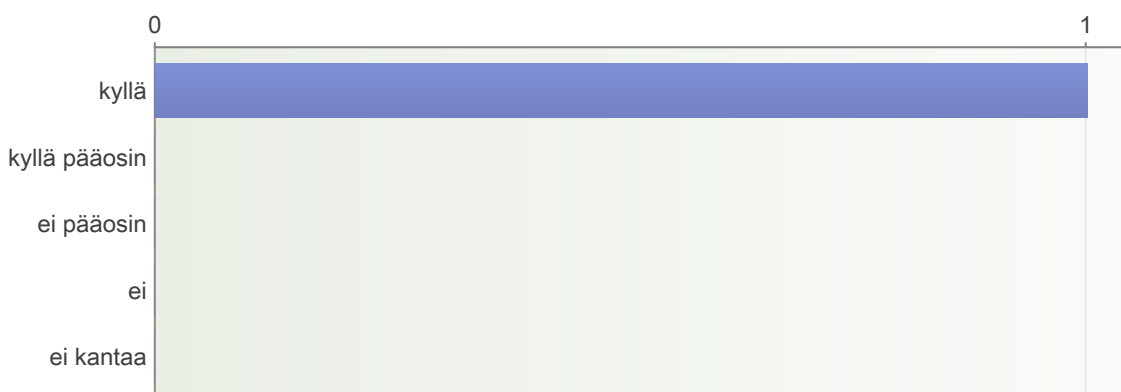
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

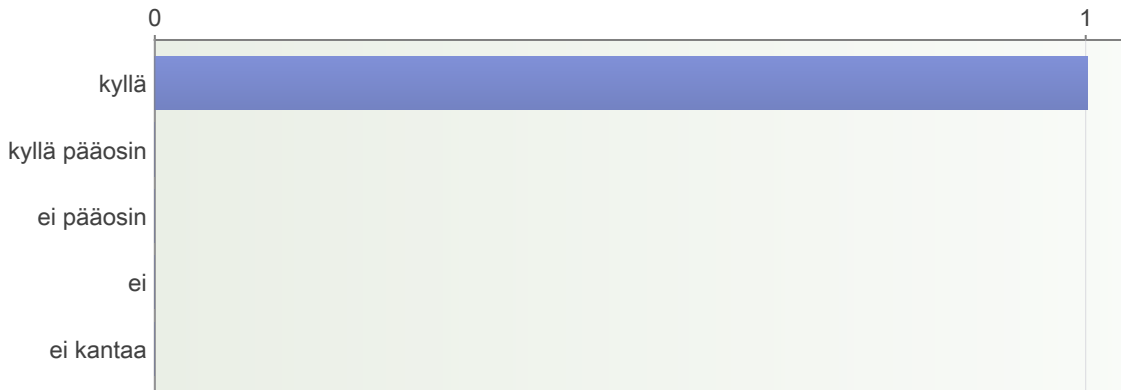

Avoimet vastaukset: kyllä

- Kuntaliiton näkemyksen mukaisesti.

36. 34. Ovatko valtiosuusstandardit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri on hyväksyttävä ja siihen liittyvä kuntia kannustava elementti on hyvä.

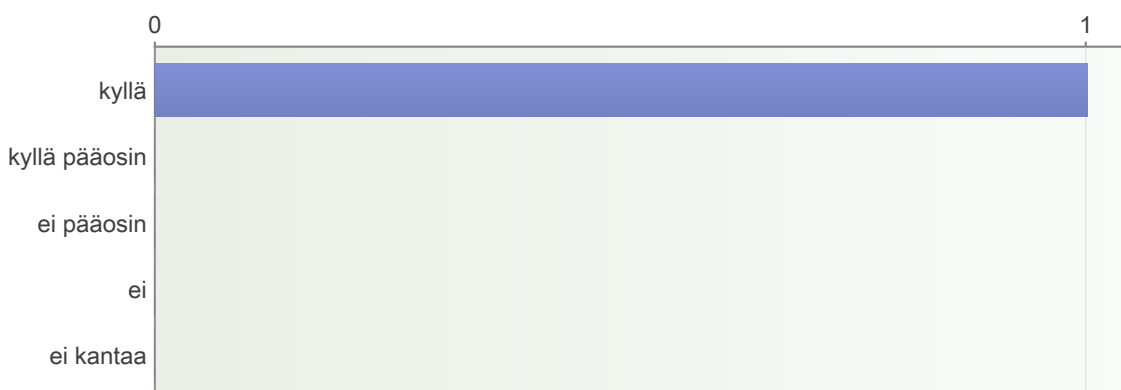
37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten Kuntaliittokin lausuntoluonnoksessaan toteaa niin valtiosuusjärjestelmää vaivaa vaikeaselkoisuus.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

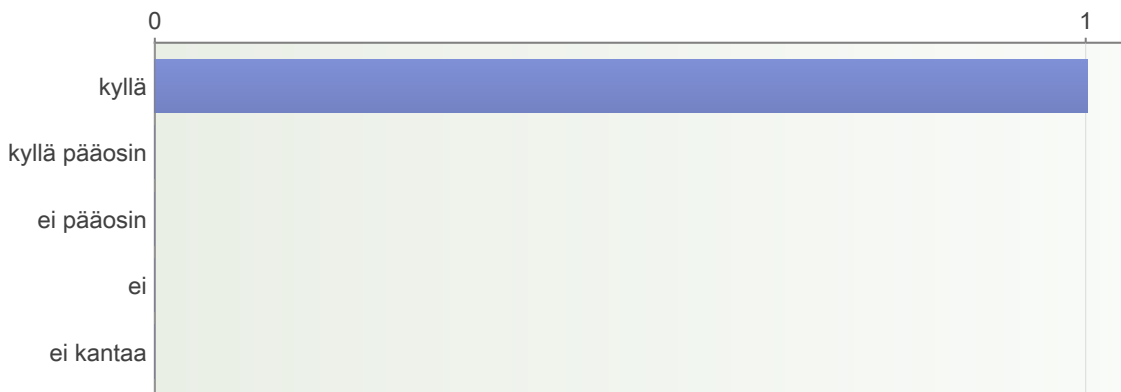
Avoimet vastaukset: kyllä

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

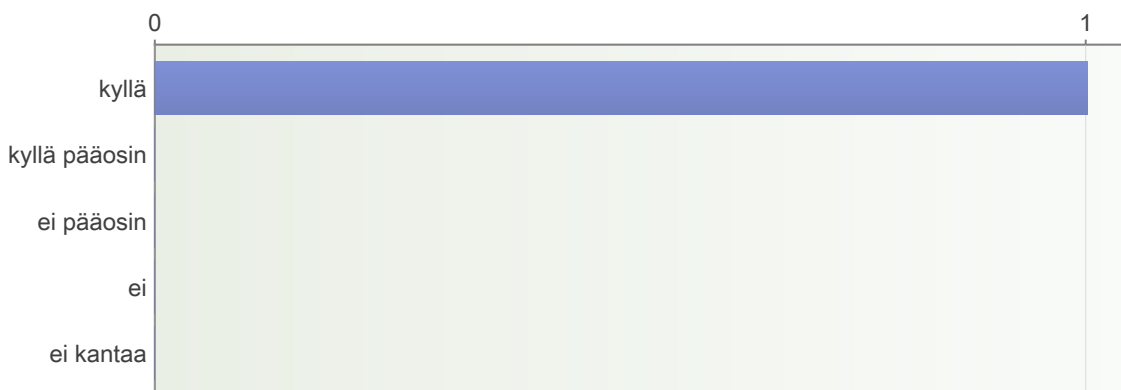

Avoimet vastaukset: kyllä

- On hyvä linjaus, että maakuntien työnantajaedunvalvonta kuuluu uudelle KT:lle.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Pienen kunnan edunvalvonta vaikeutuu ja merkitys heikkenee ja on erittäin riippuvainen kunnan ja maakunnan onnistuneesta yhteistyöstä.

Pienen kunnan, jossa työpaikkaomavaraisuus ei ole suuri, tehtävissä korostuu hyvinvoinnin edistäminen. Uudistuksen myötä vastuu kunnissa tältä osin laajenee, mutta tuota vastuuta olisi syytä selkeyttää ja turvata toimiva yhteistyö maakunnan kanssa. Toiminnallinen yhteistyö kunta-maakunta –sektorilla on ensiarvoisen tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja tämä yhteistyö on turvattava. Siirtymä vaiheessa varsinkin on pelkona, että terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuut jäävät muun toiminnallisen muutoksen jalkoihin.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

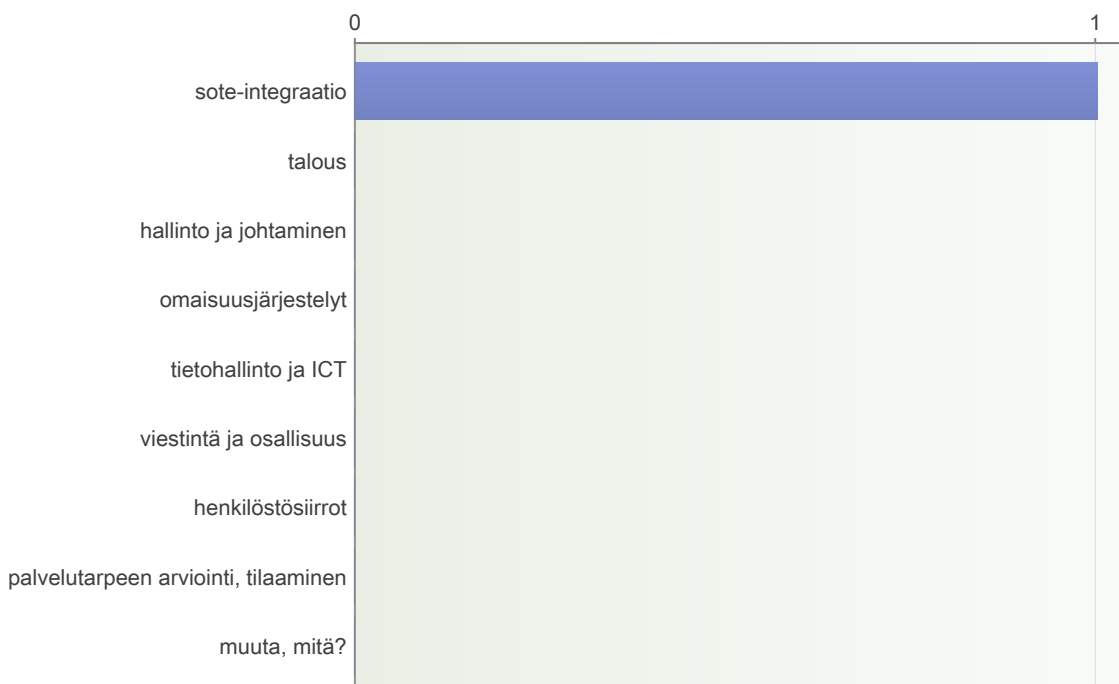
Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien rahoitusasema ja taloudelliset edellytykset vaihtelevat, joten yksittäisen maakunnan tasolla arviointia on mahdoton tehdä tässä vaiheessa.

Kokonaisuuden kannalta valtionrahoituksen perusteet ovat hyvät.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.